

فناوری و رسانه

دست بسته در پیشگاه اینترنت

ونوس بهنود
دبیر تحریریه

زمانی که شبکه وب طراحی می‌شد بی‌شک انتخاب نام آن که به معنی تار عنکبوت است آگاهانه بود. اینترنت بعد از مدت اندکی توانست مانند تارهای عنکبوت کاربران خود را محبوس سازد. استقامت این شبکه به حدی بود که به ندرت کاربری می‌توانست بعد از پا گذاشتن به پیشگاه آن، زندگی خود را منهای اینترنت سازد. تا جایی که قطعی حتی ۱۰ دقیقه‌ای اینترنت موجی از اضطراب و نگرانی را به همراه دارد. به اعتقاد دانشمندان همزمان با دسترسی روزافزون و گسترده افراد به اینترنت، شاهد نوع جدیدی از اعتیاد یعنی، اعتیاد اینترنتی هستیم. این نوع از اعتیاد از زمانی مورد توجه قرار گرفت که اثرات سوء آن در زندگی افراد مشاهده شد. در واقع این ردیابی از یک فاجعه بود که موجب شد دلایل اصلی اعتیاد به فضای مجازی مورد توجه قرار گیرد. علائم اعتیاد به اینترنت اینطور بود که فرد نمی‌توانست آن را از زندگی روزانه خود حذف کند و به مرور زمان احساس گم گشتگی، افسردگی، تنهایی و خشم در نبود اینترنت بروز پیدا می‌کرد.

بر اساس اعلام مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۹ بیش از ۶۵ درصد افراد ۱۵ ساله و بیشتر حداقل در یک شبکه اجتماعی عضو بوده‌اند و متوسط حضور این افراد حدود یک ساعت و ۳۲ دقیقه و ۱۸ ثانیه در روز بوده است. میزان عضویت در شبکه‌های اجتماعی برای افراد ۱۵ ساله و بیشتر در کشور که در سال ۱۳۹۶ برابر ۵۳ درصد بوده، در سال ۱۳۹۹ به ۶۵ درصد رسیده و متوسط حضور روزانه در شبکه‌های اجتماعی از یک ساعت و ۴۶ دقیقه در سال ۱۳۹۹ رسیده است؛ روندی که مطابق بررسی‌ها با شیوع بیماری کرونا و آنلاین شدن بسیاری از خدمات به ویژه خدمات آموزشی، دانش آموزی که از به همراه داشتن موبایل منع می‌شد، به کاربر جدیدی در اینترنت تبدیل شد و مرتباً باید مطالب درسی خود را از طریق اینترنت دریافت می‌کرد.

افزایش حضور و عضویت در شبکه‌های اجتماعی مطابق بررسی‌ها توانسته در برخی مواقع اعتیاد به فضای مجازی را به دنبال داشته باشد. تا جایی که حضور بی‌رویه کاربر مطابق بررسی کارشناسان، اضطراب، افسردگی، کج خلقی، بی‌قراری، تفکرهای وسواسی، کناره‌گیری، اختلال عاطفی، از هم گسیختگی روابط اجتماعی، چرخیدن در فضای مجازی در ساعات غیر معمول، برافروختگی، ناتوانی در جدایی از فضای مجازی، اختلال در خواب و خوراک و استرس را به دنبال دارد. در چنین شرایطی است که امروز موضوع بهره‌گیری آگاهانه از اینترنت مطرح شده است. این مهم تحت عناوینی مانند سواد دیجیتال، سواد رسانه‌ای و سواد فن آوری مطرح می‌شود. اما سؤال این است که برخورد آگاهانه به چه معنی است و آیا به منزله خروج از شبکه‌های مجازی است و آیا در شرایط کنونی که حتی دولت‌ها الکترونیک شده و شهرها به شهر هوشمند تبدیل می‌شود، می‌توان اینترنت را از زندگی حذف کرد؟

سواد رسانه‌ای یا media literacy نوعی از سواد است که مطابق تعاریف نوعی درک متکی بر مهارت است که می‌توان بر اساس آن انواع رسانه‌ها

را از یکدیگر تمیز داد و انواع تولیدات رسانه‌ای را از یکدیگر تفکیک و شناسایی کرد. شاید بتوان گفت اصلی‌ترین هدف از سواد رسانه‌ای این است که یک نوع استفاده مبتنی بر آگاهی و فایده مند از سپهر اطلاعاتی اطراف داشته باشیم. در مقابل نیاز مبرم به سواد رسانه‌ای یکی از سؤالات کلیدی این است که چه کسی باید متولی آموزش و اطلاع رسانی جامعه باشد؟ بی‌شک با توجه به تأثیر سواد رسانه‌ای در زندگی فردی و اجتماعی افراد و نیاز روز افزون به کسب آن به عنوان یکی از مؤلفه‌های برخورداری افراد از سواد، یکی از متولیان اصلی آموزش سواد رسانه‌ای، مدرسه است.

از جمله اشتباهات رایج در ترویج یک عادت یا فرهنگ درست سرمایه‌گذاری روی بزرگسالان است. در حالی که این گروه سنی اغلب در مقابل تغییر مقاومت کرده و انعطاف‌پذیری اندکی دارد. در موضوع سواد رسانه‌ای نیز، اینکه شبکه‌های اجتماعی می‌توانند هرگونه تولیدی را به خورد مخاطب بدهند به دلیل ناتوانی و عدم نیاز بزرگسالان در کسب سواد رسانه‌ای است. بر همین اساس اولین پایه ریزی آموزش سواد رسانه‌ای باید از مدارس آغاز شود. بر خلاف گذشته، مدرسه صرفاً با آموزش جمع و تفریق نمی‌تواند کار را بر خود تمام شده با بداند و لازم است نحوه مواجهه با انبوه اطلاعات و اخبار محیطی را نیز آموزش داد.

غفلت از این موضوع همان مسأله تأثیرات مخرب فضای مجازی بر کودکان است. در واقع ما در میانه راهی ناخواسته متوجه ایراد کار شده‌ایم و امروز اگر با مشکلاتی مواجه هستیم به دلیل عدم پایه‌ریزی صحیح آموزش سواد رسانه‌ای است. همچنین زمانی می‌توان بهره‌برداری بهینه از شبکه اجتماعی داشت که گروه‌های مردمی و جامعه مدنی قوای لازم را برای جلب مشارکت عمومی داشته باشند. شبکه‌های مجازی و خبرگزاری‌ها، بنگاه‌های خبری و روزنامه‌ها امروز در کشورهای پیشرفته که مردم به حقوق خود و یکدیگر تسلط و اطلاع بیشتری دارند، به مراتب منطقی‌تر بوده و در راستای نیاز مردم گام بر می‌دارند. آن ارتباط یک سویه شکسته و مردم خود کاربران و تولیدکنندگان محتوای رسانه‌ها هستند.

اما در ایران بی‌توجهی نخبگان و مردم نهادها، بی‌گدار به آب زدن و حتی نداشتن سواد رسانه‌ای توسط خود این افراد زمینه ساز بروز و ظهور اخبار فیک، جریان‌های زرد خبری و فاقد خروجی مؤثر برای ارکان جامعه و گاه‌تخریب فرهنگ و مدنیت نیز شده است. هر چند گفته شد که اساس تربیت رسانه‌ای یک جامعه از مدارس باید آغاز شود. اما این به منزله غفلت از عموم مردم نیست. زمانی که دولت متولی اصلی رسانه است، هر سیاست‌گذاری آن نیز اهمیت ویژه دارد.

سواد رسانه‌ای به غیر از اینکه می‌تواند توسط همان تولیدکنندگان مشروط به تعریف ساز کار مناسب فعالیت، ارتقا یابد، می‌تواند توسط خود مردم نیز به یکدیگر انتقال یابد. هر گامت و یا ابزار نظری انتقادی در مورد اخبار زرد، مخرب و فاقد خروجی به مرور زمان بینش عمیق‌تری از اخبار و اطلاعات به کاربران می‌دهد. این موضوع به شدت وابسته به سطح سواد و میزان اطلاعات عمومی مردم است که بتوانند سره را از ناسره تشخیص داده و به یکدیگر کمک کنند. موضوعی که مفهوم مسئولیت‌پذیری در درج محتوای خبری را به دنبال دارد و به یکی از نیازهای روز جامعه تبدیل شده است.

استارلینک

وعده ۶ میلیون تومانی روی هوا؟!!

بازار گرمی اپ‌های سودجو در قطعی اینترنت

در حالی وعده اینترنت ماهواره‌ای برای افراد کم‌برخوردار از سوی ایلان ماسک مطرح شده که هزینه و تجهیزات راه‌اندازی آن در توان بسیاری از شهروندان نیست. این روزها سرعت اینترنت به یکی از دغدغه‌های شهروندان تبدیل شده است. برای گروهی که اعتیاد به فضای مجازی داشتند، کاهش سرعت اینترنت می‌تواند حتی آسیب‌هایی مانند افسردگی، وسواس، کاهش اعتماد به نفس و خشونت را به همراه داشته باشد. شرکت اسپیس اکس که راه‌اندازی منظومه ماهواره‌های خود را از سال ۲۰۱۸ آغاز کرد، به اعتقاد مدیران سازنده خود، در راستای پاسخ به یک مطالبه مهم در سراسر جهان به ویژه مناطق محروم، کم‌برخوردار و آسیب دیده این طرح گرانقیمت را آغاز کرده است.

اما بررسی‌ها نشان می‌دهد،

تحلیل

اسپیس اکس هنوز در حال آزمون و خطا و پرورش ایده خود است و از طرفی دسترسی به اینترنت ماهواره‌ای به حدی هزینه‌بر و با ضوابط همراه است که بسیاری از کشورها قادر به عملیاتی کردن آن نشده‌اند یا تمایلی به آن نداشته‌اند.

داستان خطای ستارگان بخت ما

شرکت اسپیس اکس در ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۷ ایده‌ای را مطرح کرد که نه تنها نمونه‌های مشابه آن عنوان شده بود بلکه با گذشت پنج سال همچنان در حال طی کردن مراحل رشد خود است. این شرکت اعلام کرد که صورت فلکی بزرگی از ماهواره‌های مدار پایین زمین را تدارک دیده است که در ترکیب با فرستنده و گیرنده‌های زمینی کار کند و بتواند اینترنت کم‌هزینه را در سطح جهانی در اختیار کاربران قرار دهد.

نام این شبکه استارلینک انتخاب شد که از کتاب «خطای ستارگان بخت ما» الهام گرفته شده بود. اسپیس اکس با دریافت مجوز از کمیسیون فدرال ارتباطات به مرور زمان ماهواره‌های خود را پرتاب کرد تا با افزایش تدریجی آن سطح پوشش خود را افزایش دهد.

در سال ۲۰۱۹ ایلان ماسک، مدیر این شرکت از طریق اینترنت شبکه استارلینک توانست موجودیت این شبکه را در توئیتر اعلام کند. تا به امروز حدود هزار ماهواره از سوی این شرکت به مدار زمین ارسال شده و این شرکت در نظر دارد هر سه ماه یکبار حداقل یک موشک فالکون را به مدار زمین بفرستد. اسپیس اکس برای ارسال ۱۲ هزار ماهواره و ۳۲ ایستگاه زمینی (برای بهره‌برداری، کنترل و نگه‌داری ماهواره‌ها) مجوز دریافت کرده است و اعلام شده در نهایت صورت فلکی استارلینک می‌تواند تا

۴۲ هزار ماهواره را در خود داشته باشد. وان‌وب، تی‌بست، گلوبال‌استار، ایریدیوم، کایپر سیستمز، بی‌سه‌او، هیوز نتورک سیستمز، وایاست و پروژه لون گروهی از رقبای استارلینک هستند که هر یک در سودای راه‌اندازی منظومه‌های ماهواره‌ای بوده‌اند.

معایب و مزایای استارلینک

این تعداد ماهواره به تعبیر کارشناسان علاوه بر آلودگی نوری و آلودگی جو هنوز نتوانسته به اهداف خود دست یابد. گزارش‌هایی از قطعی اینترنت نامحدود ماهواره‌ای اعلام شده و همچنین دسترسی به اینترنت به دلیل تجهیزات واسطه‌ای موجب شده تا مردم بسیاری از کشورها هنوز قادر به دریافت خدمات نباشند.

ایلان ماسک اعلام کرده است که مردم از نقاط مختلف دنیا به اینترنت ماهواره‌ای او علاقه نشان داده‌اند اما

ساخت روباتی که با انسان صحبت می‌کند

را چشم‌گیرتر نموده است. علاوه بر کنترل انسانی در حرکات این روبات از هوش مصنوعی نیز استفاده شده است. شرکت Engineered Arts برای اینکه شما بتوانید با روبات صحبت کنید، از فناوری

نمایش روبات‌های انسان نما تا همین چند سال پیش، یکی از جذابیت‌های سینمای‌هایلیوودی محسوب می‌شد. امروز اما تکنولوژی یک رویای همیشگی بشر را تبدیل به واقعیت نموده است. شرکت انگلیسی Engineered Arts از طراحان موفق در زمینه روبات‌های انسان نما است. البته این شرکت در ابتدا روبات‌های مکانیکی ساده برای مراکز علمی، پارک‌های بازی و مراکز سرگرمی تولید می‌نمود. اما به مرور تکنولوژی تولید روبات در این شرکت پیشرفته‌تر شد بطوری که جدیدترین طراحی و در واقع شاهکار این شرکت از آخرین تکنولوژی روز دنیا بهره برده است. روبات انسان نمای Amece جدیدترین محصول شرکت بطور کاملاً محسوس به یک انسان شباهت دارد. حتی حرکات این روبات می‌تواند شما را حیرت‌زده کند.

این شرکت برای ساخت روبات جدید خود از فناوری پیشرفته Mesmer استفاده کرده است تکنولوژی به‌کار گرفته شده در سر، بازو، نیم تنه و دست‌های روبات آمکا بسیار پیشرفته بوده و حرکات و حالت‌های صورت نیز این تکنولوژی

بازشناسی گفتار خودکار (ASR) استفاده نموده است. این سیستم صوت را به متن تبدیل می‌کند. البته نرم‌افزار استفاده شده در روبات هنوز نمی‌تواند متوجه اصطلاحات و یا صاحب صدا شود؛ اما با این حال صحبت کردن با روبات انسان نما واقعاً لذت بخش است. شاید در هنگام صحبت کردن با این روبات از پاسخ‌های دریافتی و هوش مصنوعی روبات بترسید اما باید بدانید شما با هوش مصنوعی روبات صحبت نمی‌کنید بلکه در واقع از طریق نرم‌افزاری به یک فرد دیگر متصل می‌شود. در چشمان روبات نیز دوربینی برای تشخیص اشیا به‌کار رفته است. به کمک نرم‌افزاری به نام Visage، این روبات می‌تواند چهره‌های موجود در تصویر را پیدا کرده و سن، جنسیت و حالت چهره آنها را یک فرد را شناسایی کند. البته این روبات با تمام قابلیت‌های خود هنوز قادر به راه رفتن نیست. در واقع تمام تمرکز شرکت روی شباهت آن به انسان بوده است. هر چند طراحان ابزار امیدواری کرده‌اند به زودی این قابلیت نیز در آمکا اضافه گردد.

